

Sztuka recytacji zestawienie bibliograficzne w wyborze

Wydawnictwa zwarte

1. ABC recytatora / Czesław Meissner. - Warszawa : Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1963 . - 110, [5] stron ; 18 cm
2. "Aby język giętki..." : wybór ćwiczeń artykulacyjnych od J. Tennera do B. Toczyskiej / Mieczysława Walczak-Deleżyńska. - Wydanie 2 poprawione - Wrocław : Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna im. L. Solskiego w Krakowie. Wydziały Zamiejscowe, 2004. - 270 stron
3. Aktor XX wieku : ewolucja techniki, zagadnienia techniki / Odette Aslan. - Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1978. – S. 13-[43] : Metoda tradycyjna Zawiera m.in.: Nauka „deklamacji”, Naucz się dykcji, Oddech, Głos, Modulacja, Pauzy i oddychanie, O trudności mówienia wiersza, Recytacja naturalna, czy stylizowana?, studium tekstu.
4. Być aktorem : podstawy techniki aktorskiej : teatr, film, telewizja, radio / Andrzej Siedlecki. - Rzeszów : Wydawnictwo Oświatowe Fosze, copyright 2010. - 267 stron
Zawiera m.in.: Tworzenie roli, s. 71-242; Ćwiczenia, s. 243-260.
5. Czytanie i recytacja w klasach początkowych / Piotr Bąk. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1984. - 30, [2] strony
6. Ćwiczenia wyrazistości mowy / Janina Danuta Bednarek. - Wydanie 2 rozszerzone. - Wrocław : Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej Edukacji TWP, copyright 2005. - 187 stron
7. Drama w wychowaniu dzieci i młodzieży / Brian Way. - Wydanie 3. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1997 - 303, [1] strona
8. Elementarne ćwiczenia dykcji / Bogumiła Toczyska. - Wydanie 6. - Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe, 2013. - 364 strony
9. Emisja głosu / Czesław J. Wojtyński. - Warszawa : Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1970. - 127, [1] strona
10. Głos jako narzędzie : materiały do ćwiczeń emisji głosu dla osób pracujących głosem i nad głosem / Anna Walencik-Topilko. - Gdańsk : Harmonia, 2009. - 76, [3] strony
Zawiera m.in. : Komunikacja językowa a głos, s. 7-9; Powstawanie głosu, s. 10-21; Ćwiczenia przygotowujące do prawidłowej emisji głosu, s. 32-54; Ćwiczenia prawidłowej emisji głosu na tekstach, s. 55-77.
11. Głośno i wyraźnie : 9 lekcji dobrego mówienia / Bogumiła Toczyska. - Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2007. - 451, [1] strona

12. Interpretacje : poradnik praktycznego zastosowania retoryki w pracy artystycznej i działalności kulturalno-oświatowej dla nauczycieli, instruktorów teatralnych, aktorów amatorskich zespołów teatralnych, recytatorów, pracowników domów kultury, bibliotekarzy, logopedów / Małgorzata Pietrzak. - Warszawa : CEBID, 2004. - 256 stron
13. Książeczka o sztuce recytacji i sztuce mówienia / Czesław Meissner. - Katowice : Fundacja dla Wspierania Śląskiej Humanistyki, 1993. - 79, [1] strona
14. Kultura żywego słowa / Marian Mikuta. - Wydanie 2 - Warszawa : Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1963. - 211, [1] strona
Zawiera m.in.: Oddech i aparat oddechowy, s. 18-[44]; Artykulacja i ćwiczenia artykulacyjne, s. 45-[58]; Emisja głosu, s. 70-81; Zasady interpretacji tekstu literackiego (Co to jest interpretacja, Analiza tekstu, Wyszukiwanie podtekstu, Środki ekspresyjne w interpretacji, - głos, akcent, Przystankowanie w mówieniu, Tempo, Rytm i rym, Mimika, gest i postawa recytatora, Styl recytacji), s. 82-134.
15. Łamańce z dedykacją czyli Makaka ma Kama / Bogumiła Toczyska. - Gdańsk : "Podkowa", 1998. - 185 stron
16. Magia żywego słowa : mały poradnik dla wielkich recytatorów / Anna Smyk-Batorska. - Kielce : Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, 2008. - 27 stron
17. Mówię i śpiewam świadomie : podręcznik do nauki emisji głosu / Bogumiła Tarasiewicz. - Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych "Universitas", 2003. - 268 stron
18. Na co w twojej paszczy dybią głoski chaszcze? : poradnik dla instruktorów recytacji i innych osób przygotowujących teksty do prezentacji scenicznej / Katarzyna Rzepa. - Lublin : Centrum Kultury, copyright 2011. - 48 stron
19. Nauka czytania i recytacji w wyższych klasach szkoły podstawowej / Piotr Bąk. - Wydanie 2 uzupełnione. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1976. - 190, [2] strony
Zawiera m.in.: Nauka czytania wyraźnego i poprawnego, s. 15-42; Technika czytania prozy i wiersza, s. 43-91; Interpretacja utworów literackich, s. 92-135; Rodzaje wykonania utworu literackiego, s. 136-180.
20. Podstawy emisji głosu / Danuta Wosik-Kawała. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2015. - 177, [2] strony
21. Podstawy recytacji i mowy scenicznej / Jan Kochanowicz. - Wydanie 2 poprawione. - Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1961. - 134, [2] strony
Zawiera: Rozbiór tekstu, s. 7-19; Formy dźwiękowe polszczyzny (Wydźwięk zdania, Akcentacja, Zestroje akcentowe i intonacyjne, Podmiot myślowy a akcent zdaniowy, Akcentacje wadliwe, Znaki przestankowe a żywe słowo, Proza zwykła i rytmiczna, Wiersz – istota i rodzaje), s. 20-62; Realizacja (Wytyczne, Wygłaszanie prozy, Interpretacja wiersza, Tempo wygłaszania, Dźwięczność wygłaszania, Prostota interpretacji i patos, Postawa, oddech, trema), s. 63-104; Przykłady, s. 105-128, Słowniczek, s. 129-133.
22. Podstawy sztuki żywego słowa : (instrument-dykcja-ekspresja) / Mieczysław Kotlarczyk ; Centralna Poradnia Amatorskiego Ruchu Artystycznego. - Warszawa : Wydawnictwo Związkowe, 1961. - 183 strony
Zawiera: Punkt wyjścia – co to jest sztuka żywego słowa – z historii przedmiotu, s. 5-13; Proces mówienia – mózg, jak powstaje głoska, poszczególne fazy proces, s. 15-22; Instrument głosowo-wymawianiowy – rodzaje instrumentów, budowa instrumentu głosowo-wymawianiowego, instrument głosowo-wymawianiowy a inne instrumenty, s. 23-39; Konserwacja instrumentu – higiena, zaburzenia głosowe, leczenie, s. 41-54; Praca nad instrumentem (głos – oddech, fonacja i rezonans, rejestry, głos podstawowy, s. 55-70; Praca nad instrumentem (dykcja) – wymowa, najlepsza wymowa, zasady wymowy, praca nad wymową, błędy wymowy, cele pracy nad wymową, s. 71-102; Ekspresja (środki wyrazu) – iloczasy, siła, wysokość, barwa, wyrazistość słowa, wyrazistość

- frazy, pauza artystyczna, s. 103-138; Ekspresja (zespoły środków wyrazu) – deklamacja, recytacja, mówienie artystyczne, forma czy treść?, dobór środków wyrazu, język interpretacyjny, s. 139-151; Sztuka żywego słowa – technika, artyzm, kultura, mistrzowie sztuki żywego słowa, s. 153-170; Nowoczesna sztuka żywego słowa – artysta, warsztat, środki wyrazu, cele, działanie (upowszechnianie), s. 171-181.
23. Poezja i inscenizacja w nauczaniu początkowym : materiały pomocnicze dla nauczycieli nauczania początkowego / pod redakcją Zofii Zając, Wiesławy Kulickiej. - Olsztyn : Instytut Kształcenia Nauczycieli ODN, 1986. – S. 9-10 : Tok metodycznego postępowania przy nauce tekstów na pamięć. Oznaczenia recytacyjne
  24. Poezja w teatrze szkolnym / Zdzisław Skoczylas. - Rzeszów : Wydawnictwo Oświatowe "Fosze", [2018]. – 243, [1] strona
  25. Poradnik recytatora /pod redakcją Marcina Wartalskiego. - Wydanie 2 uzupełnione i poprawione. - Łódź : Łódzki Dom Kultury. Ośrodek Teatralny, 2003. - 67, [1] strona
  26. Poradnik recytatora / redakcja Jacek Binkowski. – Łódź : ŁDK, [1987]. - 50, [2] strony
  27. Poznaj swój głos / Aneta Łastik. - Warszawa : "Studio Emka", [2010]. – S. 76-81 : Ćwiczenia do pracy z głosem
  28. Prawidłowe mówienie : ćwiczenia i wskazówki / Zofia i Henryk Szletyńscy. - Wydanie 2 uzupełnione. - Warszawa : Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1982 - 71, [1] strona
  29. Recytacja - czyli zrozumieć poezję / Bernard Bania, Monika Zaborska. - Białystok : Teatr Dramatyczny im. Aleksandra Węgierki w Białymstoku, © 2019. - 21, [2] strony
  30. "Rycerze Słowa" / Barbara Sobotka. - Wydawnictwo WM , 2015. – 34 strony
  31. Sarabanda w chaszcach : (ćwiczenia samogłosek) / Bogumiła Toczyska. - Gdańsk : "Podkowa", 1997. - 164 strony
  32. Sekrety żywego słowa : poradnik dla recytatorów / Witold Kochański, Olga Koszutska, Zygmunt Listkiewicz. - Wydanie 2 poprawione i uzupełnione. - Warszawa : Instytut Wydawniczy CRZZ [Centralnej Rady Związków Zawodowych], 1975 - 171, [1] strona
Zawiera m.in.: Środki wyrazu: akcent, fraza, pauza, tempo, rytm, gest, Podział głosek, O normach wymowy, O akcencie, O tempie i przestankowaniu, O wersyfikacji , czyli budowie wiersza, Ćwiczenia oddechu, Ćwiczenia emisji głosu, Ćwiczenia artykulacyjne, O higienie głosu.
  33. Sztuka mówienia / Bronisław Wieczorkiewicz ; red. nauk. i uzup. Zofia Kurzowa. - Wydanie 5. - Warszawa : Wydawnictwa Radia i Telewizji, 1980. - 159, [1] strona
  34. Sztuka poprawnej wymowy : czyli O belkotaniu i faflunieniu / Mirosław Oczkoś. - Warszawa : Wydawnictwo RM, copyright 2007. - VIII, 108 stron
  35. Sztuka recytacji : poradnik dla uczniów i nauczycieli przygotowujących uczestników konkursów recytatorskich / Teresa Barbara Draus. - Rzeszów : Podkarpacki Instytut Książki i Marketingu, 2004. - 23 strony
  36. Teatr szkolny. Cz. 2, Akcent, intonacja, intencja / Barbara Broszkiewicz, Jerzy Jarek. - Wrocław : "Europa", copyright 2004. – 186, [2] strony

37. Teoria i metodyka ćwiczeń ruchowych aktora. [T.] 1 / Leon Górecki. - Warszawa : Centralny Ośrodek Metodyki Upowszechniania Kultury : Wydawnictwo Spółdzielcze, 1985. - 264, [4] strony
38. Teoria i metodyka ćwiczeń ruchowych aktora. [T.] 2 / Leon Górecki. - Warszawa : Centralny Ośrodek Metodyki Upowszechniania Kultury : Wydawnictwo Spółdzielcze, 1985. - 193, [3] strony
39. Trening głosu : praktyczny kurs dobrego mówienia / Beata Ciecierska-Zajdel. - Wydanie I poprawione. - Warszawa : Edgard, 2020. - 206 stron
40. Tysiąc lat myśli polskiej : wybór : poradnik metodyczny dla uczestników konkursu recytatorskiego / Wanda Krzemińska. - Warszawa : Zakład Wydawniczy CPARA, 1963. - 27, [1], 30 stron
41. Wymowa polska z ćwiczeniami / Barbara Karczmarszuk. - Wydanie 2. rozszerzone i uzupełnione. - Lublin : Asocjacja Logopedic, 2012. - 240 stron
42. Wyraźnie..., dokładnie..., precyzyjnie... : recytacja i wystąpienia publiczne / Przemysław Kania. - Gdynia : Novae Res - Wydawnictwo Innowacyjne, copyright 2014. - 115, [2] strony
43. Z zagadnień pedagogiki wokalne / Wołodymyr Tureć. – Kielce : Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej, 2003. – 57, [1] strona
Zawiera m.in.: rola wokalizy, kształtowanie dźwięku, intonacja, oddech w śpiewie, rozwijanie skali głosu, kształcenie głosu.
44. Zajęcia artystyczne : zajęcia teatralno-aktorskie : podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych / Magdalena Bochan-Jachimek. - Gdynia : Wydawnictwo Pedagogiczne Operon, 2013. - 184 strony
45. Zarys kultury żywego słowa / Jerzy Kram. - Wydanie 3 poprawione - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1995 - 216, [1] strona
Zawiera m.in.: Technika artykulacji samogłoskowych, s. 25-37; Mechanizmy artykulacji spółgłoskowych i ich ćwiczenie, s. 38-[52]; Przekaz głosowy akcentów, s. 53-[75]; Frazowanie wypowiedzi, s. 76-[88]; Emisja głosu – linie intonacyjne – modulacja, s. 89-111; Przystankowanie słuchowe i jego funkcje w wypowiedzi, s. 112-[122]; Przygotowanie tekstu do interpretacji głosowej, s. 123-[136]; Ćwiczenia i propozycje warsztatowe, związane z przygotowaniem tekstów do ich wygłaszania, s. 137-205.
46. Zbiorowa emisja głosu / Ireneusz Łukaszewski. - Warszawa : Centralny Ośrodek Metodyki Upowszechniania Kultury, 1977. - 91 stron
Zawiera: Postawa śpiewacza, s. 5-7; Kształcenie oddychania dynamicznego (Wdech, Wydech – poparcie oddechowe, Oddech dobierany), s. 9-[20]; Funkcja narządów artykulacyjnych (Obniżanie żuchwy, Układ warg, Położenie języka, Obniżanie krtani, Wstępne ćwiczenia narządów artykulacyjnych), s. 21-29; Kształcenie brzmienia głosu (Rola spółgłosek i samogłosek w śpiewie, Różnice w artykulacji samogłosek w mowie i w śpiewie, Wybrane zagadnienia dykcji w śpiewie zespołowym, Rezonans, Nastawienie głosowe, Wyrównanie brzmienia samogłosek, Dynamika głosu,, Rejestry głosowe, Łączenie i mieszanie rejestrów głosowych, Technika krycia głosu. Poszerzenie skali głosu) , s. 31-[88].
47. Wyraźnie..., dokładnie..., precyzyjnie... : recytacja i wystąpienia publiczne / Przemysław Kania. - Gdynia : Novae Res - Wydawnictwo Innowacyjne, 2014. - 115, [2] strony

Wydawnictwa ciągle

48. Ciekawe inicjatywy Koła Żywego Słowa / Jolanta Mikołajczyk. W: Szkoła Zawodowa. - 1987, nr 12, s. 32-33
Rozwijanie umiejętności recytatorskich.
49. Kiedy temat brzmi "Recytacja wiersza...". W: Klanza w Szkole. - 2004, nr 1, s. 6-7
W jaki sposób urozmaicić lekcje, podczas których uczniowie recytują wiersze.
50. Konkursy recytatorskie - uwagi praktyka / W. Dziuba. W: Język Polski w Szkole : dla klas IV-VIII. - R. 33 (1987/1988), z. 5, s. 668-671
51. Kształcenie głosu dziecka / A. Jaworska. W: Wychowanie Muzyczne w Szkole. - 1988, nr 3, s. 180-184
52. Kultura żywego słowa w szkole średniej. W: Język Polski w Szkole Średniej. - R. 11 (1996/1997), z. 3, s. 71-84
Zasady nauki czytania i recytacji. Ćwiczenia ortofoniczne.
53. Magia żywego słowa, czyli mały poradnik dla szkolnych recytatorów / Anna Smyk-Batorska. W: Zeszyty Szkolne. - 2006, nr 2, s. 55-62
54. Myślenie na głos : uwagi o recytowaniu sonetu "Stepy Akermzańskie" / Wojciech Siemion. W: Test. - 1996, nr 3, s. 48-53
55. O emisji głosu / Grzegorz Piotrowski. W: Życie Szkoły. - 2010, nr 8, s. 10-16
56. Praca nad tempem mówienia w logopedii artystycznej i medialnej : potrzeby i możliwości. W: Logopedia. - T. 47, [cz.] 2 (2018), s. 317-328
57. Przed wygłoszeniem tekstu / Anna Guzy. W: Język Polski w Szkole IV-VI: zeszyty kieleckie. - 2012/2013, nr 3, s. 41-57
Ćwiczenia relaksacyjno-oddechowe. Ćwiczenia oddechowe. Ćwiczenia artykulacyjno-dykcyjne.
58. Recytacja jest sztuką / Jerzy Łazewski. W: Polski w Praktyce. - 2009, nr 2, s. 8-13
59. Recytacja - sztuka interpretacji słowa / Tadeusz Malak. W: Inspiracje. - 1984, nr 9, s. 18-19
60. Recytacja sztuką tylko dla wybranych w szkole ponadgimnazjalnej / Wioletta Poturalska. W: Język Polski w Liceum. - 2011/2012, nr 3, s. 55-60
61. Recytacje w kształceniu literackim i językowym / Jadwiga Kwocińska. W: Gazeta Szkolna : aktualności. - 2003, nr 30/31, s. 4-5
Metody pracy nad pięknem słowa mówionego. Sztuka wygłaszania tekstu. Konkursy recytatorskie.
62. Recytacja w kształceniu sprawności językowej ucznia / Maria Wolan. W: Język Polski w Szkole IV-VI. - 2009/2010, nr 2, s. 57-67
63. Rola i zadania jurora we współczesnych konkursach : obowiązki, problemy, postawy / Małgorzata Pietrzak. W: Wychowanie na Co Dzień. - 2009, nr 6, dod. s. V-VII
Obowiązki, zasady oceniania i postępowania jurorów podczas konkursów recytatorskich.
64. Sztuka recytacji / Agnieszka Prokop. W: Życie Szkoły. - 2012, nr 6, s. 10-13

65. Sztuka recytacji : jak przygotować ucznia do głosowego przedstawienia tekstu / Anna Guzy. W: Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach Katowice. – T. 26, nr 3107 (2017), s. 247-261
66. Sztuka recytacji - uwagi praktyka / Zdzisława Mrugała. W: Wychowanie na co Dzień. - 2001, nr 1/2, dod. VII-VIII
67. Z zagadnień teorii recytacji / L. Kaczmarek, R. Tokarski. W: Scholasticus. - 1993, nr 4/5, s. 89-102

Opracowała: Marta Boszczyk
listopad 2022 r.